

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
факультет історії і права
кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського
кафедра державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу**

**Круглий стіл
до Дня юриста та
220-ї річниці з дня заснування університету
*«Права та основоположні свободи
людини у контексті євроінтеграції
України»***

08 жовтня 2024 року

Харків

Осадько О.О.	
Дискурс соціальних і безпекових ризиків мобілізації засуджених	58
Лукас А.	
Довіра до суду, справедливість і права людини в контексті євроінтеграційних процесів України	60
Циркуненко О.В.	
Використання посібника compass. manual for human rights education with young people в реалізації освітніх програм, галузь знань: право	63
Булава Р.А.	
Реалізації права на працю в умовах євроінтеграції України через призму принципу заборони примусової праці.....	65
Гресь А.В.	
Правові аспекти визнання дітей потерпілими від домашнього насильства	69
Журавльов М.С.	
Проблемні питання притягнення військовослужбовців до кримінальної відповідальності.....	72
Завадський А.А.	
Рамкова конвенція Ради Європи про штучний інтелект, права людини, демократію та верховенство права. Можливості для України	75
Кириленко Б.І.	
Соціальний захист населення в умовах воєнного стану, курсу України на євроінтеграцію: виклики сьогодення.....	79
Кириленко П.В.	
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників: актуальні проблеми правового регулювання в умовах режиму воєнного стану.....	83
Куля В.С.	
Проблемні аспекти практики розгляду справ про переміщення та звільнення військовослужбовців ЗСУ в умовах воєнного стану і дотримання принципів та завдань адміністративного судочинства	85
Лавроненко А.В.	
Окремі аспекти призначення покарання за самовільне залишення військової частини	89
Лиманський П.П.	
Порядок запровадження дистанційної роботи для науково-педагогічних працівників як елемент функціонування механізму гідної праці.....	90
Мамай В.А.	
Відшкодування моральної шкоди як гарантія дотримання прав, свобод та інтересів працівника.....	93
Маслов Д.М.	
Встановлення юридичних фактів поліцейським як необхідний етап для відкриття адміністративно-деліктної справи.....	96
Ністор М.А.	
Проблема військового обліку гіг-спеціаліста в контексті правової природи гіг-контракту	100
Новіченко Н.В.	
Окремі питання транспонування положень acquis ЄС щодо віктимізації - засобів захисту найманих працівників від звільнення чи іншого несприятливого ставлення роботодавця.....	104

7. Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах. Наказ Міністерства соціальної політики від 19.04.2023 року №130-Н <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-23#Text> .

УДК 349.2

orcid.org/0009-0001-9731-1985

Кириленко Павло Віталійович,

здобувач 2 р.н. третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ОНП Право, спеціальності 081 Право Харківського національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
e-mail: paul.kirilenko@gmail.com

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Функціонування якісної вищої освіти є необхідною умовою стратегічного розвитку будь-якої цивілізованої держави. І для України, яка сьогодні на полі бою відвойовує своє право на незалежність, вона має особливе значення. Адже фахівці, що отримали вищу освіту, які володіють сучасними знаннями та навичками, здатні розвивати економіку країни, користуючись сучасними технологіями. «Рівень розвитку вищої освіти є одним з основних складників соціального і економічного розвитку держави» [1, с.141]. А освічене населення краще орієнтується в політичних процесах і розуміє їх, а отже здатне розвивати громадянське суспільство. Ну і, звичайно, в умовах повномасштабної збройної агресії, вища освіта також допомагає розвивати сучасні військові технології та стратегії, що посилюють обороноздатність України. Тобто вища освіта є не лише засобом розвитку особистості, але й фундаментом для зміцнення держави, її економіки та суспільства.

Велику роль у підготовці фахівців з вищою освітою відіграють науково-педагогічні працівники. Саме їх трудова діяльність, в якій реалізується їх право на працю, їх знання формують особистості молодого покоління, навчають їх професіям, забезпечуючи сучасними знаннями.

Тому, підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників держава і приділяє свою увагу. Відповідно, українське законодавство, висуває вимоги до рівня кваліфікації науково-педагогічних працівників та акцентує увагу на його систематичному підвищенні. Так, Закон України «Про вищу освіту» вказує, що «науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію та проходять стажування в Україні і за кордоном. Заклад вищої освіти забезпечує підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років із збереженням середньої заробітної плати» [2, ст.60].

Постанова Кабінету Міністрів України зазначає, що «науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію. Метою підвищення кваліфікації ... науково-педагогічних працівників є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти» [3, п.2, п.3].

Варто погодитись з А.О. Поляковим, що «правове регулювання підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників відображає прагнення держави максимально стимулювати науково-педагогічних працівників покращувати власні професійні компетентності, технічно-інформаційні навички та soft skills» [1, с.142].

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в Україні в Україні, безумовно, є вкрай актуальним через низку причин, що відображають як глобальні тенденції у сфері освіти, так і специфічні виклики, які кидає сучасна воєнна реальність, і які приймаються і вирішуються.

Підвищення кваліфікації провадиться за затвердженими програмами і передбачає, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо [3]. Однак, правовий режим воєнного стану, значно обмежує фізичну можливість проведення навчальних заходів, тренінгів та семінарів у офлайн. Багато університетів та освітніх центрів або зруйновані, або переміщені. У регіонах, де ведуться активні бойові дії, проводити якісне навчання для підвищення кваліфікації стає майже неможливим. Окрім цього, науково-педагогічні працівники можуть бути змушені тимчасово евакуюватися чи перебувати в умовах небезпеки для життя, та й просто бути неналаштованими на навчання внаслідок пригніченого психологічного стану, що негативно впливає на мотивацію.

Певною мірою цю проблему вирішує можливість проведення підвищення кваліфікації в онлайн-форматі, що дозволяє долучатися до курсів із зручного, наскільки це є можливим, безпечного місця. Однак, через воєнні дії в багатьох регіонах зруйновано або пошкоджено інфраструктуру, що ускладнює доступ до Інтернету, електроенергії та освітніх ресурсів. Онлайн-курси та вебінари, які могли б стати альтернативою очним навчальним заходам, також стають недоступними або переривчастими через перебої з електропостачанням і зв'язком.

Також події, пов'язані із повномасштабним вторгненням в Україну, спричинили економічну кризу, що відобразилося на фінансуванні освітніх установ та програм підвищення кваліфікації. Багато навчальних закладів стикаються з браком коштів для організації навчання та надання додаткових можливостей для розвитку викладачів. Науково-педагогічні працівники також відчувають фінансові труднощі, через що інколи не мають змоги брати участь у платних програмах підвищення кваліфікації.

На жаль, наявність цих проблем не була врахована державою у заходах з реалізації освітньої політики на правовому рівні. Не було прийнято окремих нормативних актів, щоб послабили вимоги щодо обов'язку підвищення

кваліфікації науково-педагогічних працівників чи посили державну підтримку зазначених працівників.

Видається, зараз варто зберегти інтелектуальний потенціал української нації, а тому акцентувати увагу на збереженні їхнього життя, створенні психологічного комфорту у влаштуванні своєї буденності. І тільки вже після цього слід застосовувати імперативні приписи щодо підвищення кваліфікації.

Для того, щоб система вищої освіти продовжувала ефективно функціонувати та адаптуватися до нових умов, необхідно шукати нові шляхи для підтримки викладачів, такі як розвиток дистанційних форм навчання, створення доступних і безкоштовних програм підвищення кваліфікації та забезпечення психологічної підтримки.

Список використаних джерел

1. Поляков А.О. Правове регулювання підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Актуальні проблеми приватного та публічного права: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 92-річчю з дня народження член-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (2 квітня 2021 року). – Харків, 2021. – 333 с. С.141-143. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7dd11ac7-0398-4818-8020-dee82f27ac5d/content>.
2. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.

УДК 342.9

orcid.org/0009-0000-2781-3974

Куля Володимир Сергійович,
адвокат Ради адвокатів Одеської області,
аспірант кафедри адміністративного та господарського права
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
e-mail: adv.v.kulia@gmail.com

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАКТИКИ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ І ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ТА ЗАВДАНЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

В умовах воєнного стану в Україні, з огляду на збільшення кількості військовослужбовців, військових частин, тривалість воєнного стану, який був оголошений 24 лютого 2022 року Указом Президента України і неодноразово циклічно продовжувався, в правовій та судовій системах України